

17.4.2023

VN/16960/2021
STM078:00/2021**2023/1 TYÖTURVALLISUUSSÄÄNNÖKSIÄ VALMISTELEVAN NEUVOTTELUKUNNAN PÖYTÄKIRJA
17.4.2023**

Aika 17.4.2023 klo 13.00-15.00

Paikka: Teams-etäkokous

Osallistujat:

Antti Janas	STM, puheenjohtaja
Hanna-Mari Pekuri	STM, varapuheenjohtaja
Sari-Anne Salminen	Työsuojelun aluehallinto, jäsen
Erkki Auvinen	STTK, jäsen
Juha Ala-Hiiri	TKL, jäsen
Timo Koskinen	SAK, jäsen
Marjaana Walldén	KT, varajäsen
Päivi Lanttola	VTML, jäsen (klo 14.20 saakka)
Albert Mäkelä	SY, jäsen
Pia Perttula	TTL, jäsen
Lotta Savinko	Akava, jäsen
Anne Salomaa	EK, jäsen
Rauno Hanhela	Työturvallisuuskeskus, asiantuntija (asiakohta 3)
Jarno Virtanen	STM, asiantuntija
Teija Inkilä	STM, asiantuntija
Anne Vänskä	STM, asiantuntija
Noora Pajukoski	STM, asiantuntija
Katja Danner	STM, asiantuntija
Tanja Ylitöyrä	STM, sihteeri

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Hyväksyttiin asialista. Puheenjohtaja kertoi, että edellisellä kerralla puheena ollut alipalkkaukseen puuttumista koskeva selvitys on valmistunut ja saatavilla internetissä.

2. Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Työsuojeluhenkilörekisterilaki

Puheenjohtaja kertoi, että työsuojeluhenkilörekisterilakia on käsitelty TTN:ssä aiemmin, mutta muiden hankkeiden takia asian valmistelussa on ollut tauko. Virtanen selosti asian aiempaa käsittelyä TTN:ssä. Keskustelussa oli tuolloin lain uudistaminen erityisesti tietosuojasetukseen liittyen, kuka rekisteriä pitäisi ja mitä tietoja on tarpeen kerätä. Inkilä kertoi, mitkä tahot ovat käyttäneet tai pyytäneet rekisterin tietoja. Vuonna 2021 suurimmat käyttäjäryhmät ovat Työturvallisuuskeskus (TTK) itse sekä avit.

Hanhela kertoi, että TTK lähettää uutiskirjeen kerran kuussa rekisterin tietojen perusteella. Joillekin tahoille lähetetään sopimuksen perusteella automaattisesti tietoja rekisteristä tietyin määräajoin. Kaikki tietoja koskevat tiedustelut eivät kirjaudu tilastoihin. Rekisteri uudistettiin teknisesti vuonna 2019, ja sen kehittämiseen on

panostettu edelleen. Kaksi henkilöä työskentelee päätoimisesti rekisterin parissa. Lantola kertoi, että Valtiokonttori ottaa uuden rekisteriotteen vähintään 4-6 kertaa vuodessa. Tietoja käytetään mm. tapahtumakutsujen ja tiedotteiden lähettämiseen.

Vänskä selosti rekisteriin liittyvää pohdintaa. Keskeisiä kysymyksiä ovat tietojen käyttötarkoitus ja kenen käyttötarkoituksen valossa olisi järkevintä olla rekisterinpitäjä. Käyttötarkoituksesta riippuen rekisterin pitäminen voisi olla joko viranomaisen tehtävä, yksityisen tehtävä tai ”muulle kuin viranomaiselle” annettava julkinen hallintotehtävä. Hän selosti julkisen hallintotehtävän määritelmän sekä edellytykset, joilla tällainen tehtävä voidaan perustuslain 124 §:n perusteella antaa yksityiselle. Myös rekisterin rahoitusta tulisi pohtia, sillä se vaikuttaa siihen, kenelle tehtävä voidaan käytännössä antaa.

Käytiin läpi Vänskän johdolla, millaisia käyttötarpeita rekisterin tiedoille kullakin taholla olisi. Avin työsuojelu tarvitsee työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden yhteystietoja, mutta aveille kertyy tietoja muualtakin. Inkilä kertoi, että tarkastusten yhteydessä kerätään perustiedot työnantajista ja työsuojeluorganisaatiosta. Työsuojeluhenkilörekisterin tietoja on käytetty lähinnä vertailutietona sekä uutiskirjeen jakelussa. Aveilla ei ole välttämätöntä tarvetta rekisterille. Avin viestintäpäällikkö oli suhtautunut rekisterin käyttämiseen tai sen käyttämättä jättämiseen neutraalisti. Salminen kertoi rekisteritietojen käytöstä, että niitä käytetään uutiskirjeen lähettämiseen ja harvoissa yksittäistapauksissa valvontaan, ja kerran on käytetty hankkeen yhteydessä. Tiedot eivät ole aveille välttämättömiä. Jos tietoja ei saataisi rekisteristä, hän ei osaa sanoa, mistä tiedot uutiskirjeen lähettämiseksi saataisiin. Keskusteltiin tietojen käytöstä aveissa. Uutiskirje nähtiin tärkeäksi tiedonvälitystavaksi ja rekisterin tiedot kattavammiksi ja useammin päivittyviksi kuin avien omat, valvonnan yhteydessä kerätyt tiedot.

Vänskä kysyi, mikä on TTK:n oma käyttötarkoitus tiedoille. Hanhela kertoi, että rekisterin tiedoilla on keskeinen merkitys TTK:n tiedottaessa koulutuksista ja jakaessa työsuojelutietoa työpaikoille. Rekisterin tiedoilla on iso merkitys laajemmin koko työsuojelutoiminnan kannalta. Tietojen ilmoitusvelvollisuus rekisteriin ja tietojen jakaminen pönkittää koko työsuojelun yhteistoiminnan harjoittamista ja työsuojelun edistämistä. Rekisterin hyödyntämistä voitaisiin laajentaakin. Työsuojelun edistäminen säästää yhteiskunnassa rahaa ja päinvastoin. Seurausvaikutukset ovat moninaisia. Rekisterillä on ennaltaehkäisevä vaikutus. Jos rekisteriä ei olisi, se asettaisi TTK:n toiminnan uuteen valoon. TTK arvotetaan rekisterin kautta ja yhdistetään työsuojelun yhteistoimintaan. Keskusteltiin, ja sekä työnantaja- että työntekijäpuolen edustajat pitivät työsuojeluhenkilörekisteriä tärkeänä ja tarpeellisena. Työpaikat tarvitsevat työsuojelutietoa ja rekisteristä saatavien yhteystietojen avulla siitä pystytään viestimään kattavasti. Rekisteriä pidettiin suorastaan olennaisena, eikä siitä pidä luopua, vaan pikemminkin sen hyödyntämistä voitaisiin kehittää. Mainittiin etenkin pienet työpaikat ja yksityisyritykset. Jos rekisteriä ei olisi, moni taho pitäisi sitten itse jotain rekisteriä. Vänskä kysyi, onko järjestöillä ajatuksia siitä, mihin muuhun kuin TTK:n käyttötarkoituksiin järjestöt voisivat tietoja käyttää. Ainakin järjestöjen jäsenkoulutukset sekä päihdehaitoista ja -koulutuksesta tiedottaminen sekä liikunnan lisäämiseen tähtäävät toimenpiteet nousivat esiin.

Vänskä kysyi, mihin Työterveyslaitos tarvitsee työsuojeluhenkilörekisterin tietoja. Todettiin, että Työterveyslaitoksen toimintaan kuuluu työterveyden ohella työturvallisuus. Perttula kertoi, että TTL mm. toteuttaa työsuojelupaneelin kerran vuodessa yhdessä TTK:n kanssa. Se myös ostaa tietoja koulutusmarkkinointiin. Rekisteriä voisi hyödyntää enemmänkin, jotta ihmiset jaksaisivat työelämässä, jotta työpaikat olisivat turvallisia ja jotta tehtäisiin työsuojelun yhteistoimintaa. Jos työsuojeluhenkilörekisteriä ei olisi, on epäselvää, mistä tiedot silloin saataisiin. Eri tahoilla olisi todennäköisesti omia asiakasrekistereitä, jotka eivät pysy ajan tasalla. Asiakkaat ovat yleensä työsuojelun edelläkävijöitä. Toisin sanoen ne, joilla olisi tiedolle suurin tarve, eivät olisi asiakasrekistereissä. Perttula piti rekisteriä hyvin tarpeellisena.

Keskusteltiin. Työsuojeluhenkilörekisteriä pidettiin laajasti tarpeellisena niin työntekijä- kuin työnantajapuolenkin kommentteissa. Puheenjohtaja totesi, että jatketaan pohdintaa ja valmistelutyötä tältä pohjalta ja palataan asiaan.

4. Lisääntymisterveysasetus

Pajukoski kertoi lisääntymisterveysasetuksen uudistuksesta, jota on valmisteltu HTP-jaostossa. Lisääntymisterveysasetuksella pannaan osaltaan täytäntöön raskaudensuojeludirektiiviä. Asetusta on

uudistettava, koska alumiini, mangaani ja hitsausuurut halutaan lisätä lisääntymisröydelle vaarallisiksi katsottujen altisteiden listaan. Myös syöpädirektiivin muutokset aiheuttavat tämän asetuksen muutostarvetta. Kansallinen lisääntymisröydsasetus koskee lisääntymisröyden suojelua kaikkien työntekijöiden osalta, myös miesten. Syöpädirektiivin muutoksen täytäntöönpanon yhteydessä kaikkien työntekijöiden lisääntymisröyden suojelu on siirtymässä toiseen asetukseen, ja siten lisääntymisröydsasetus voidaan jatkossa kohdentaa raskaudensuojeludirektiivin mukaisesti raskaana olevien, imettävien ja äskettäin synnyttäneiden suojeluu.

Lisääntymisröydsasetusta tarkasteltaessa on todettu, että komissio saattaisi pitää raskaudensuojeludirektiivin täytäntöönpanoa puutteellisena, mikä osaltaan vaatii asetukseen eräitä muutoksia. Em. muutosten lisäksi ehdotetuissa muutoksissa onkin kyse lähinnä lainsäädännön täsmentämisestä raskaudensuojeludirektiivin edellyttämällä tavalla. Myös äskettäin synnyttäneet ja imettävät tulevat jatkossa huomioiduiksi. Luettelo vaaraa aiheuttavista tekijöistä on nykyistä kattavampi, mutta ei tyhjentävä. Yötyötä koskien ollaan tarkentamassa sääntelyä raskaana olevien ym. osalta. Muutos ei olisi merkittävä, koska asiasta on jo lain tasolla perussäännös. Uusi lisääntymisröydsasetus on tarkoitus antaa tämän vuoden aikana, ja TTN:n käsittelyyn se tulisi alkusyksystä. Asetuksen voimaantuloaika on tarkoitus sitoa syöpädirektiivin aiheuttamien muutosten voimaantulon yhteyteen.

5. Muut asiat

Koskinen kysyi, mitä ministeriössä tiedetään tässä vaiheessa hallituksen muodostamisesta ja hallitusohjelman asioista. Puheenjohtaja kertoi, että kansliapäälliköt tapaavat hallitustunnustelijan ilmeisesti tänään. Myös ministeriöt tutustuvat hallitustunnustelijan kysymyksiin. TTN:n asioihin liittyen neuvottelut uudesta hallituksesta eivät näy tässä vaiheessa mitenkään.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.00.

Antti Janas

puheenjohtaja

Tanja Ylitöyrä

sihteeri